

Per 211/1909

10002710,7

RODNIŠTVA ROKOPISE

SRSKI GOSPODAR

List za povspesevanje kmetijstva v slovenskem Primorju.

Ureduje **Dominko Viljem**, ravnatelj slovenske kmetijske šole v Gorici v p.

Izdaja »Goriško kmetijsko društvo« v Gorici — Korenski trg št. 2. List izhaja v prvi in drugi polovici vsakega meseca ter stane 3 K na leto. Udje »Goriškega kmetijskega društva« dobivajo list brezplačno.

Štev. 7.

V Gorici dne 15. aprila 1909.

Tečaj V.

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica št. 11 priporoča najtopleje svojo veliko zalogo vsakovrstnega modnega blaga, perila, platenin, zimске rute, šerpe, čevlje, kozuhovine itd.

M. Poveraj v Gorici na Travniku priporoča svojo izbornu trgovino.

Ivan Bednarik v Gorici, via della Croce 6, priporoča svojo knjigovodnico.

Najboljši **Portland cement** in po najnižji ceni se dobi vedno pri **Mihaliku Maliku**, trgovcu v Ajdovščini.

Deset zapovedi za kmetovalca dobi vsakdo zastoj in prosto poštine lepo tiskane pri **Ubaldu pl. Tenkoczy**, lekarnar **Ljubljana** na Kranjskem.

Josip Smet priporoča svojo krojačnico ulica Croce št. 4. nasproti Š. D.

Več tisoč visokodebelnatih **hrušk, češenj in jablan** najboljših vrst odda takoj „**Vinarsko sadjarsko društvo**“ v Rihemberku.

Josip Patek

naslednik **Karola Cufer**, prva in edina slovenska kleparnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 izvršuje vsa stavbena in galanterijska dela po načrtih. Posebno se priporoča vsem kmetovalcem za: **mehe za žveplanje po zadnjem sistemu, škropilnice za vtrijol, polivalnike za vrte**. Novost: **ventilatorij za dimnike**. Poprave se izvršujejo točno in po zmerni ceni. Svoji k svojim!

Cepljenke (stratificirane trte) vseh vrst ima v veliki množini na prodaj 100 kom. prve vrste po 14 kron.

Ključč Aramon rupestris - Ganzin št. 1 kupi v vsaki množini **Vekoslav Bratina** Ustje Ajdovščina.

Dr. Jos. Levpušček naznanja, da je otvoril

svojo
odvetniško pisarno
v Gorici, Gosposka ulica šte. 3
(hiša Drufovka).

Naznanilo otvoritve!

Podpisana uljudno naznanjava, p. n. slavnemu občinstvu, da sva otvorila v hiši sl. „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici Corso Verdi št. 32 pod tvrdko

A. & F. Anderwald

svojo najmodernejše urejeno trgovino s kolonijalnim blagom, jestvinami in vsimi časovnimi predmeti.

Zagotavljajoč najcenejše postrežbe z vedno novim blagom se priporočava vsestranskej naklonjenosti ter bilježiva z

velespoštovanjem

A. & F. Anderwald.

Obče znana in odlikovana drevesnisa
Ant. Ferrant v Gorici

ponuja za bližajočo se pomlad svoje pridelke obstoječe iz vsakovrstnega sadnega drevja najboljših vrst; okraševalne rastline, palme, razno drevje za drevorede in grmovje za parke; zimzelene vsake vrste; vrtnice v najbogatejši izber i. t. d.

V zalogi ima razven tega tudi semena razne zele-njave za vrt in polje in sicer najfinejše vrste in po naj-ugodnejših cenah.

Ceniki se razpošiljajo na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Anton Ferrant,
lastnik drevesnice
Gorica, Via Camposanto št. 56.

DENDRIN

(Karbolinej v vodi raztopen.)

Najboljše sredstvo za pokončevanje mrčesa in rastlinskih zajedalk na sadnih drevesih, katero se je jako dobro obneslo po zimi leta 1908. — Spričevala, navodila in uzorci se pošiljajo na zahtevo brezplačno. Tovarna za izdelovanje karbolineja R. Avenarius, Amstetten, Nižje Avstrijsko.

Dobi se pri:

**H. Hausbrandt v Trstu via Ceclia 12 in
pri Goriškem kmet. društvu v Gorici - -**

Svoji k svojim!

— Nova slovenska trgovina oblačilnega blaga —

FRANC RAVNIKAR

Gorica ulica Raštelj šte. 16. (v lastnej hiši)

priporoča sl. občinstvu kakor tudi čč. duhovščini svojo veliko zalogo v to stroko spadajočega raznovrstnega blaga po najnižjih cenah. — Zagotavljajé solidne postrežbe, ter zmernih cen, se priporočam za obilen obisk udani

Franc Ravnikar.

Svoji k svojim!

Najnovejša in najpopolnejša priprava zoper razne bolezni na trtah, sadnih drevesih in drugih rastlinah je škropilnica patent „**Austria**“ izdelana po sistemu c. kr. kmetijske družbe na Dunaju.

Neobrabljiva! Te vrste škropilnic je približno 100.00 tekom 15 let v rabi

Patentni nahrbtni žveplalnik „**Vindobona**“ za žveplanje.

Škropilnice za sadno drevje, razne velikosti in se lahko vozijo, nosijo, ter delujejo same ob sebi.

Priprave za uporabo sadja. Vinske sesalke s pritisklinami vred in vse kletarske potrebščine.

Najpopolnejše priprave za belenje in razkuževanje „**Unikum**“.

Pošilja se cenike na zahtevo, brezplačno in poštne prosto.

FRANC NECHVILE

tovarna za vinogradske in kletarske stroje, ter druge kovinske izdelke.

Dunaj V, I Margaretenstrasse 98 G.

PRIMORSKI GOSPODAR

List za povspesevanje kmetijstva v slovenskem Primorju.

Ureduje *Dominko Viljem*, ravnatelj slovenske kmetijske šole v Gorici v p.
Izdaja „*Goriško kmetijsko društvo*“.

Štev. 7.

V Gorici, dne 15. aprila 1909.

Tečaj V.

Obseg: 1. Rujavenje vina; 2. Poskusi z umetnimi gnojili v vinogradih v pokneženi grofovini goriško-gradiščanski; 3. Gospodarske drobnice; 4. Razglas glede sejma in oddaje kobil v zasebno rabo.

Rujavenje vina.

Marsikatero belo vino včasih porujavi ali kakor pravijo vinogradniki navadno: zategne ali pordeči, ker poprej blede rumeno barvo spremeni in postane nekako tako kakor kakšno temno pivo. Sicer porujavi včasih tudi črno vino in dobi vmazano rujavo barvo, a pri takem se to ne opazi tako hitro, ker je temne barve. Bodisi da porujavi belo ali pa črno vino, ne spremeni se le v barvi, ampak dobi obenem tudi nek poseben okus, ki se ne da zlepa odpraviti.

Rujavenje belega vina ni vinska bolezen, ampak napaka, to se pravi, te izpremembe barvila ne povzročajo glivice, katere posamezne vinske sestavine razkrojujejo in spremene vino v nepitno pijačo, ampak rujavenje vina zakrivi malomarnost in nesnažnost vinogradnikova o trgatvi. Ako se o trgatvi, posebno pa v takih letinah, ko je grozdje močno zrelo in ima le malo kisline v sebi, gnilo grozdje skrbno ne loči od zdravega in vse skupaj zmasti, dobi vino to napako. Bolj kislim vinam gniloba tolikanj ne škoduje.

Dokler vino, napravljeno iz zdravega in grilega grozdja, še vre, ali pa dokler se ga ni pretočilo, ni mogoče niti vedeti, ali ima v sebi to napako ali ne. Dasi je, dokler vre ali še ni pretočeno, čisto in svetlo, porujavi lahko takoj, ko se ga je pretočilo ali je prišlo drugače v dotiko z zrakom. Kajti, ko vre in dokler ni bilo na prvo pretočeno, nahaja se v sodu nad površino vina ogljenčeva kislina, ki

brani pristop zraku. Ko se je pa vino pretočilo, zveši iz njega ogljenčeva kislina in tvar, ki je dospela po gnilem grozdju v vino, pride nato z zrakom v dotiko, se ž njim spoji in prej raztopljen se zje in porujavi. Včasih porujavi tudi vino, ki še ni pretočeno, ko je še na drožah, ako se vzame vino iz soda ali ni sod poln.

Marsikateri vinogradnik, ki prodaja vino z drož, pride lahko v takih letinah, ko je grozdje gnilo in ga ni odbiral, lahko v veliko navskrižje s kupcem. On vino proda ne vedoč, da ima vino to napako, ker, ko ga je oddal, je bilo čisto in svetlo. Nekega dne pritoži se kupec, da mu je vino, ki ga je od njega kupil, porujavelo. Predbaciva mu, da je vino bolno ali celo ponarejeno in zahteva naj si pride po nje in denar vrne, ker drugače ga bo tožil.

Če je grozdje o trgatvi gnilo in se ni gnilega skrbno odbiralo, naj se vino, še preden se ga proda, preskusi. Natoči naj se nekoliko vina v kak kozarec in pusti na mirnem kraju. Ako ima vino to napako v sebi, začne čez nekaj časa na površju rujaveti in zrujavi polagoma do dna.

Ako se je izvršila v vinu zgoraj navedena izpremema, treba je takoj vporabiti taka sredstva, s katerih pomočjo se da odpraviti ta napaka. Taka sredstva so prezračenje ali pretakanje, čiščenje odnosno filtriranje.

Sod naj se nastavi s pipo, ki ima kolikor mogoče široko odprtino in odpre naj se pipo tako, da bo teklo vino v podstavljeno posodo v širokem curku ali da se bo pršilo. Še boljše je, če se drži ali podstavi pod pipo vinsko rešeto, da teče vino iz pipe nanj, se tam razprši in nasiti z zrakom. Kdor pretaka z vinsko sesalko, naj privije na oni konec cevi, po katerem teče vino v drug sod, razpršilnik ali sito. Iz razpršilnika naj teče vino še le v lijec in nato še le v sod. Sod, v katerega se pretaka, naj se prav malo pokadi z žveplom, ker če se preveč pokadi, ne more zrak do vina.

Ko se je vino pretočilo in z zrakom nasitilo, pusti naj se ga osem ali štirinajst dni pri miru, da se gnila tvar zje ali zgosti. Nato naj se vino čisti s kakim čistilom, kakoršno se rabi za čiščenje gostejših ali bolnih vin, ali pa naj se ga filtrira ali precedi. Čistiti s čistili ali pa filtrirati se mora tako vino tolikokrat, dokler ne zgubi te napake popolnoma. Ako ima vino premalo kisline, zmeša naj se ga s kakim drugim kislejšim (pa ne ciknjenim) vinom ali če tega ni pri rokah, doda naj se na vsak hl vina 100 gr vinske kisline.

Čistiti pa ni mogoče vsakega vina s čistilom, posebno pa nepovretega, ker ne miruje, zato se mora tako vino le filtrirati, da se odpravi iz njega rujavino. Ker postane tako vino po pretakanju precej gosto, zato naj se rabi pri prvem filtriranju holandski filter ali vreče za precejanje; še le pozneje, ko bi bilo potrebno ponovno filtrirati ga, filtrira naj se ga na filtru, v kojem je azbest. Filter na azbest očisti tako vino najboljše.

To napako odpravi se lahko tudi z vrenjem na tropinah ali grozdni dzozgalici. Ker je pa vinu, ki se ga zlije na tropine, treba dodati tudi sladkorja, katerega pa glasom novega vinskega zakona ni smeti dostavljati brez dovoljenja politične oblasti, kar dela velike sitnosti, zato se priporoča vzeti mesto tropin naravnost grozdje. Zdravo grozdje naj se orobka in zmasti. Nato naj se postavi sod, ki ima na prednjem dnu vratica, pokončno na podkladje. Skozi vratica naj se vrže dzozgalico v sod, vino pa ki se ga hoče popraviti, naj se naj poprej na primeren način ogreje na kakih 18° C. in vlije potem na dzozgalico. Ker je pa nevarno, da vino cikne, zato naj se vratica v sod dobro vtrdi in nastavi v čepovo luknjo vrelna cev ali pilko. Pusti naj se vse skupaj kakih 48 ur a nato naj se potoči tako, kakor se navadno potaka mošt, ter nalije v sod, ki se nahaja v primerno topli kleti in nastavi v veho vrelna cev. Kakor hitro je vino povrelo in se učistilo, pretoči naj se ga takoj z drož v kak hladnejši prostor, kjer naj se ga potem čisti s čistili ali pa se ga filtrira.

Da ne dobe vina v bodoče te napake, naj se v letinah, ko o trgatvi grozdje gnije in plesni, vse gnile jagode skrbno loči od zdravih. Zmasti naj se potem vsako grozdje zase in dene mošt od vsakega posebej. Odbrano gnilo grozdje ali če odbirati ne kaže ker je med zdravim mnogo gnilega, naj se prej ko mogoče zmasti in otisne ter nalije v močno zažveplan sod. Ker žvepleni dim vrenje ustavi in mošt miruje, poleže se gošča. Ko se je gošča izločila, to je po 48 urah naj se mošt takoj potoči na čisto in obenem prav dobro prezrači, da bo potem vrel. Po dovršenem vrenju in kakor hitro se je tako vino učistilo, pretoči naj se ga takoj na čisto, ker take gnile drože vinu le škodujejo.

Poskusi z umetnimi gnojili v vinogradih v pokneženi grofovini goriško-gradiščanski.

Spisal

c. kr. nadzornik **Franc Gvozdenović.**

(Poročilo c. kr. kmet.-kem poskuševališča v Gorici).

I. Uvod.

V svrhu nadaljevanja poskusov z umetnimi gnojili pri važnejših poljščinah v deželi je priredilo goriško poskuševališče leta 1907/08 poskuse v vinogradih po raznih vinorodnih krajih na Goriškem. Vsi poskusi so se izvršili po enem in istem načrtu.

Glavni namen teh poskusov je bil namreč, da se reši prašanje, ali se umetna gnojila obnesejo in izplačajo in ali bi se dal z istimi nadomestiti primanjkujoči hlevski gnoj. V posameznih vinorodnih krajih nimajo namreč dovolj hlevskega gnoja, ker se redi premalo živine, z druge strani pa je dovažanje hlevskega gnoja v vinograde v zvezi z velikimi težkočami in stroški, posebno pa v hribovitih krajih in na Krasu. Večina vinogradov je zelo oddaljena od bivališč vinogradnikov, vrh tega pa so še poti, ki vodijo v vinograde, strme in zelo slabe, ker se nahajajo vinogradi v strminah in visoko v hribu. Iz tu navedenih vzrokov se je pokazala potreba, poiskati kako drugo primerno gnojilo, ki naj bi nadomestilo hlevski gnoj.

Razglas, tičoč se prireditve teh poskusov, se je priobčilo v tukajšnjih kmetijskih časopisih že leta 1907 in se ga priposlalo obenem vsem gospodarskim društvom in občinam v tukajšnjih vinorodnih krajih.

Z ozirom na to, kaj se vse prideluje v vinogradih in velikost posestev ter brez ozira na število trt in velikost poskusne parcele v vinogradu, sklenilo se je, odmeriti za poskus 1000 m² vinograda in polovico od te površine pognojiti z umetnimi gnojili, drugo polovico pa ne. Gledalo se je dalje na to, da se na poskusni parceli goje izključno le trte in da so tudi te le ene vrste, da uže popolnoma rode in da niso stare nad 10 let. Da bi se izognilo vsem nedostatom, ki bi zamogli vplivati na nepravilnost poskusa, sestavilo se je posebne prašalne pole z naslednjo vsebino:

1. Kakšna je naravna lega vinograda?
2. Kakšna je zemlja?
3. Kakšna je vrsta trte?
4. Koliko so trte stare?
5. Ali so trte cepljene na ameriški podlagi ali ne?
6. Kdaj so bile trte pognojene in s čim?
7. Kako oddaljena je vrsta od vrste in trta od trte v vrstah?

Priobčeni razglas je imel jako povoljen uspeh, kajti priglasilo se je do konca avgusta 1907 nič manj nego 181 vinogradnikov, ki bi radi napravili 189 poskusov. Odgovor na stavljena vprašanja pa ni bil v vseh slučajih ugoden, ker ni odgovarjal stavljenim zahtevam. Nekateri priglašenci niso imeli trte, ki bi popolnoma rodila ali pa so imeli trte, ki so jih komaj vsadili v vinograd, pri drugih je bila razdalja vrst prevelika, iz česar se je dalo sklepati, da se prideluje med trtami druge poljščine, zato se na take ni moglo jemati obzira. Sprejelo se je toraj, ker so zahteve odgovarjale izmed priglasenih 151 strank s 159 poskusi.

Tem se je poslalo novembra 1907 lahko umljivo navodilo glede izvršitve poskusov v obeh deželnih jezikih (ital. in slovensko), ki ga je sestavil poročevalec. Ker je način glede obdelovanja zemlje različen in ker nekateri ne pojmiyo vsega tako hitro, zato je moralo biti navodilo precej obširno in natančno. Ker se nahajajo v navodilu zelo važne točke, ki pridejo pri takih poskusih v poštev in ker se ista z malo spremembo uporabijo lahko tudi v drugih vinorodnih krajih, zato jih hočemo priobčiti na koncu tega poročila.

Ako pogledamo navodilo natančno, zapazili bomo, da ni stvar tako lahka in da je težavno držati se tam navedenih zahtev. Bati se je bilo toraj, da ne bo marsikateri zapopadel vsebine ali pa da se ne bo hotel podvreči tam navedenim zahtevam. Iz tega vzroka in da se materiala ne zavrže in časa ne potratí, poprašalo se je ob predložitvi navodila priglašence, ali ostanejo še nadalje pri dani obljubi, posebno pa če se obvežejo, da odmerijo poskusno parcelo sami. Oni, ki bi temu pritrdili, bi morali obenem sporočiti, kdaj bodo med zimo trte na oni parceli okopavali da se jim vroči potrebna umetna gnojila in da vzamejo pred gnojenjem vzorec one zemlje po predpisu in ga pošljejo poskuševališču.

Kljub navedenim zahtevam in kljub temu, da se ni obljubilo svoječasno običajnih nagrad, odstopilo je le 38, ostalih 113 (s 122

poskusi) je pa obljubilo, da izvede te poskuse. Od 113 poskuševalcev je bilo iz sodnijskega okraja:

červinjanskega	6	poskuševalcev s	7	poskusi
tržiškega	6	"	"	6 "
gradiščanskega	3	"	"	4 "
korminskega	5	"	"	9 "
goriškega	19	"	"	20 "
ajdovskega	41	"	"	43 "
komenskega	25	"	"	25 "
sežanskega	8	"	"	8 "

skupaj 113 poskuševalcev s 122 poskusi.

Iz gornjih števil je razvidno, da so se zanimali najbolj za te poskuse Vipavci (sodni okraj Ajdovščina in Gorica) in Kraševci (sodni okraj Komen), toraj oni vinorodni kraji, kjer imajo največ cepljenih ameriškanskih trt.

O tej priliki naj povemo s posebnim zadovoljstvom, da so nam iz prijaznosti odstopili umetna gnojila brezplačno in sicer: g. R. dr. Skazil, predstojnik stasfurtskega kalijevega sindikata v Gradcu 40 odstotno kalijevo sol, delniška družba za superfosfat po tovarni v Hrastniku superfosfat in slednjič delegacija združenih pridelovalcev solitra v Berlinu-Charlottenburg čilski solitar. Za to izrekamo vsem darovalcem najiskrenejšo zahvalo.

II. Izvedba poskusov.

Navodilo, ki se nahaja na koncu tega poročila, obsega cel načrt po katerem so se izvajali poskusi, zato naj zadošča, da dodamo k istemu le nekoliko opazk.

Onih vzorcev zemlje iz vseh vinogradskih poskusnih parcel nismo vzeli zato, da bi na podlagi izvršenih analiz zemlje še le določili množino potrebnih umetnih gnojil, ampak zato, da jih kemično preiščemo glede na vsebujoči dušec, fosforovo kislino, kalij in ogljenčevo-kislo apno. Kajti do časa, ko bi se imelo gnojenje izvršiti, bi tudi ne bili v stanu preiskati onih mnogoštevilnih vzorcev. Dotične vzorce preiskovali smo še le pozneje, ko so bili vinogradi že z umetnimi gnojili pognojeni.

Preiskava zemeljnih vzorcev je imela le namen, da bi se imelo nekako zanesljivo podlago za nadaljne posebne poskuse, ki se jih namerava prirediti po dovršenih splošnih. Kemična preiskava, ki se

je izvršila, gotovo ne bo brez pomena, ker bo možno na podlagi iste natančno pojasniti si vspeh, ki se ga je doseglo pri poskusih.

Brez ozira na kemično sestavo različne zemlje, ki je prišla pri poskusih v poštev, držali smo se splošne in enotne formule, vpoštevaje vspehe poskusov z umetnimi gnojili, ki sta jih dosegla E. Z a c h a r e w i c z na Francnskem in P. W a g n e r na Nemškem, katera formula odgovarja naslednjemu srednje močnemu gnojenju za vsak ha:

4 q 15 odst. superfosfata, kateri ima v sebi skupno 60 kg fosf. kisline.	
2 q 40 „ kalijeve soli, „ „ „ „ „	80 „ kalij. okisa.
3 q čilskega solitra, „ „ „ „ „	48 „ dušca.

Prvi dve gnojili, katere se je pod nadzorstvom na poprej drugo z drugim dodobra premešalo, spravilo se je v vreče z napisom *P K* in dostavilo se jih je poskuševalcem decembra meseca 1907, nekaterim še le januarja in februarja 1908. Gnojila se je raztrosilo tik pred prvim okopavanjem trt in nato še le se je trte okopalo. Razen stroškov za dovažanje in raztrošenje gnojil ni bilo.

Čilski solitar, ki se raztroša še le spomladi, poslalo se je strankam še le aprila 1908 in sicer zato, da bi se v vlažnih in neprimernih kmečkih shrambah ne raztopil. Pred odpošiljanjem se ga je dobro zdrobilo in napolnilo v vreče z napisom *N*. Obenem se je poslalo vsakemu navodilo glede uporabe solitra s posebno pripombo, naj raztroši na prvo le polovico in drugo polovico še le 15 dni kasneje.

Razen gornjega navodila poslalo se je vsakemu za vsak posemezen poskus po eno tiskovino, v katero naj bi zabeležil vse važne okolščine, ki pridejo pri takih poskusih v poštev in kateri podatki naj bi služili potem obenem kot poročilo o izvršenem poskusu in vspehu, ki se ga je pri tem doseglo. Izpolnjene tiskovine je moral po dovršenem poskusu vsakdo vrniti poskuševališču

Na oni tiskovini so bila naslednja prašanja :

1. Ime, priimek in bivališče poskuševalca ?
2. Kje se nahaja oziroma, kako se zove kraj, v katerem je poskusni vinograd ?
3. Koliko je trtnih vrst in trt na poskusni in koliko na kontrolni parceli ?
4. Kedaj se je podkopalo gnojilo zaznamovano s *P K* ?
5. Kedaj se je raztrosilo gnojilo zaznamovana z *N* ?
6. Kedaj se je trte žveplalo ?

7. Kedaj se je trte škropilo z bakreno-apneno zmesjo?

8. Ali je bil vinograd prizadet od slane, toče, suše itd. več ali manj in kedaj?

9. Ali je napadla trte peronospora, plesen, črni palež itd., več ali manj in kedaj?

10. Ali se je polotil trt grozdni zavijač ali kak drug škodljivec, močno ali v malem in kedaj?

11. Kedaj se je grozdje potrgalo?

12. Kakšno je bilo vreme o trgatvi?

13. Kakšno je bilo grozdje, zdravo ali bolno, gnilo, plesnivo itd.?

14. Koliko kilogramov grozdja se je pridelalo:

a) na pognojeni parceli (500 m²)?

b) na kontrolni ali nepognojeni parceli (500 m²)?

Tretje prašanje je bilo stavljeno nalašč, ker se iz števila in oddaljenosti napovedanih trtnih vrst in trt lahko natančno preračuni, če je bila parcela pravilno odmerjena.

Nekaj dni pred trgatvijo se je vročilo vsakemu poskuševalcu oni del navodila, ki je zadeval trgatev, kajti lahko se je zgodilo, da je ta ali oni po dolgem času navodilo zgubil. Vsakemu se je poslalo obenem za vsak poskus po dve steklenici, kateri naj bi napolnil z dobljenim moštom. Nekaterim se je posodilo tudi tehtnico, da so grozdje stehali.

Vsak poskuševalec je bil dolžan napolniti eno izmed obeh steklenic z moštom, dobljenim iz grozdja na pognojeni parceli, drugo pa z moštom z nepognojene ali kontrolne parcele in sicer zato, da se na podlagi analize lahko dožene, če vplivajo umetna gnojila tudi na kakovost in sestavo pridelka.

Da se osebno prepriča o tem, ali so se poskusi pravilno izvedli in da bi se morebitne nepravilne napovedbe v prašalni poli popravile, podal se je poročevalec sam na lice mesta, kjer so se delali poskusi. Da se je prišlo s poskuševalci v dotiko, bilo je tudi zato potrebno, da se je one, ki niso kazali prave volje, da bi grozdje tehtali pregovorilo, da bi to storili.

O tej priliki se je dajalo potrebna navodila in pojasnila o prirejenih poskusih in nabiralo gradivo o stanju današnje trtoreje.

Iz prejšnjega se lahko razvidi, da se je ukrenilo vse ono, česar je bilo treba, da so se poskusi izvedli točno, pravilno in natančno.

III. Uspehi gnojenja.

Da bi bili poskusi natančni, izključilo se je že spočetka od poskusov vse one, katerih odgovor na stavljena jim prašanja ni odgovarjal zahtevam. Skoraj vsi ostali (108 s 116 poskusi) so se natančno držali danih navodil in vposlali so tudi poročilo o izidu trgatve.

Ker pa niso bila nekatera teh poročil natančna oziroma so bila nezanesljiva, zato se takih ni vpoštevalo in prišlo je v pošteve le 93 poročevalcev s 101 poskusom. K prejšnjim se je pritegnilo še druga dva poskusa, katera je napravil g. Josip S v e r z u t iz Terca sam iz lastnega nagiba, držeč se pri tem natančno prejšnjega navodila. Ostalo je potem takem 103 rabljivih poročil, kar odgovarja približno 80 odstotkom vseh poskuševalcev in več kakor 50 odstotkom vseh prijavljenih poskusov.

Došla poročila so nam dala podlago za sestavo posebne tabele, ki jo priobčimo na koncu tega poročila. Poskusi so bili prirejeni v naslednjih sodnih okrajih :

v červinjanskem	6	poskuševalcev z	9	poskusi
„ tržiškem	5	„	5	„
„ gradiščanskem	3	„	4	„
„ korminskem	3	„	7	„
„ goriškem	18	„	18	„
„ ajdovskem	33	„	35	„
„ komenskem	19	„	19	„
„ sežanskem	6	„	6	„

Skupaj 93 poskuševalcev s 103 poskusi.

Zgoraj omenjena tabela je dokaj obširna in predstavlja nam splošen pregled mnogoštevilnih poskusov. V njej je natančno pojasnjen vsak posamezen slučaj. V isti so razvidne: 1) važnejše okolščine, ki zamorejo ovirati pravi izid poskusa in 2) vpliv umetnih gnojil na množino in dobroto pridelka ter pregled dobička, ki se ga doseže potom umetnih gnojil v vsakem posameznem slučaju, izražen s števili. O teh dveh važnih točkah bomo pozneje še obširneje govorili.

1. Okolnosti, ki zamorejo imeti kak vpliv na uspeh poskusa.

Pri poskusnem vinogradu pride v pošteve le kakovost zemlje in vrsta trt, posebno pa je gledati na to, ali se nahaja v vinogradu le ena sama ali več raznih vrst grozdja. Pri naših poskusih pa ne pri-

haja v poštev ne naravna lega vinograda, ne starost trt, ne to, ali so bile trte cepljene na ameriškanskih podlagah ali ne, ali so bile poprej gnojene s hlevskim gnojem ali ne, kajti poskusna in kontrolna parcela sta si bili v tem popolnoma enaki. Razlika med eno in drugo parcelo je bila le pri poskusih št. 8 in 30, o katerih bomo še pozneje govorili.

Dasiravno je bilo nekaj razlike glede svojstev in dobrote zemlje ene in druge parcele, nahajajoče se druga poleg druge, čemur se ni mogoče izogniti in kar lahko vpliva na uspeh poskusa, kljub temu nima to za splošen uspeh nikakega pomena. Da je temu res tako uverimo se prav lahko, ako primerjamo med seboj rezultate, ki smo jih dosegli pri št. 41, 50, 61 in 66. Kajti dasiravno je bila zemlja na nekaterih poskusnih parcelah slabejša od one na kontrolnih, kljub temu je bil uspeh gnojenja z umetnimi gnojili ugoden.

Kar se tiče raznih vrst trt, naj pripomnimo, da se ni opazilo nikake razlike v rezultatu, dasi so bile pri poskusih št. 1—25, 28, 29, 31, 33, 38, 39, 79, 80, 89, 95, 96 in 98—103, toraj v 42 slučajih samo trte ene vrste sicer zunanje in domače vrste trt.

V vseh drugih slučajih so bili vinogradi zasajeni z različnimi trtnimi vrstami. Vipavska dolina je ostala namreč tudi potem, ko se je uvedlo cepljenje trt na ameriškansko podlago, pri domačih, trtnih vrstah vsled tega se najde le redko kje kak vinograd z eno samo trtno vrsto. Ostalo ni toraj drugo, kakor napraviti poskuse v mešanih vinogradih in tudi zato, ker primanjkuje ravno tam hlevskega gnoja ter se nahajajo vinogradi v takih krajih, kamor ga je težko dovažati.

Razne trtne vrste so pa v teh vinogradih precej enakomerno pomešane, zato je celo nemogoče, da bi to kaj vplivalo na rezultat. Pri vseh tu navedenih poskusih so si ti slučajni razločki drug drugemu slični, tako da se vsa razlika nekako zjednači. Iz vseh poskusov pa se da sklepati, da se je gnojenje z umetnimi gnojili, čeprav so bile trte mešane, dobro obneslo in da prejšnje okolnosti ne pridejo tu niti v poštev. Opozoriti pa moramo, da je bilo v r e m e leta 1908 skozi in skozi neugodno za gnojilne poskuse

Prevladovala je suša. Izdaten dež je padal le početkom leta ter pripomagal, da so se umetna gnojila, ki so bila raztrošena januarja in do aprila meseca (superfosfat in kalijeva sol), v zemlji raztopila in da jih je dež spral do korenin. Gnojila, ki se jih je raztrosilo še

le aprila meseca (kakor pri poskusih št. 32, 44, 46, 78, 85, 88 in 90), se pa niso utegnili raztopiti popolnoma.

Maja je nastopila povsod velika suša, katera je trajala celo poletje in do oktobra meseca in deževalo je po malem le v nekaterih krajih maja, junija in v polovici avgusta, a še takrat je premočilo zemljo le za par prstov.

Po nekaterih krajih je padla ploha na ravnokar raztrošen čilski solitar, ga izprala in odnesla s strmih vinogradov v ravan. To se je dognelo natančno pri poskusu št. 50.

Ploha, ki se je zčila koncem avgusta po vipavski dolini in po Krasu, je odnesla iz marsikaterega poskusnega vinograda zemljo in razkrila trtne korenine. V braniški dolini je bila celo povodenj in tamošnji vinogradi so bili teden dni pod vodo.

Razen onih poskusnih vinogradov, ki so bili v ravani, potolkla je skoro vse druge toča več ali manj. Najhujše so bili prizadeti od toče nekateri kraji v Brdih, a tudi Velikim Žabljam, Štanjelu (z davčnimi občinami Kobdilj in Koboli) in kraškimi pokrajinam ni prizanesla. Nekateri poskuševalci so sporočili, da je toča bolj potolkla poskusne nego kontrolne parcele, ker so se nahajale iste ravno na oni strani hriba, odkodar je prihrula toča.

Velika vročina in ž njjo vred močne jutranje rose so osmodile in sežgale koncem avgusta in v septembru trtno listje, posebno v nekaterih krajih v sodnem okraju gradiščanskem. Po nekaterih krajih na Vipavskem je mnogo grozdja vsled suše in ker so bile trte zelo obložene ž njim, premalo dozorelo, a mnogo nezrelega grozdja je na trti zvenelo in se kar naravnost posušilo. Nekaterim poskusnim vinogradom v vipavski dolini in na Krasu je zelo škodovala tudi močna burja in vihar, ki sta tam pogostoma razsajala.

Druga važna okolnost so bile po nekaterih krajih tudi trtne bolezni in razni trtni škodljivci, ki so napravili tu pa tam večjo ali manjšo škodo.

Posebno močno je napadla trte po nekaterih krajih peronospora; ker je bil zrak kljub trajni suši relativno vlažen in je padla pogostoma vsled tega močna rosa, zato je to pospešilo peronosporo še bolj; še dobro, da se je povsod pravočasno trte škropilo. Le v enem slučaju (pri poskusu št. 14) je pokvarila trte prav močno; pripomnimo pa naj k temu, da se je ponovno škropilo one trte z univerzalnim sredstvom, t. j. s takim sredstvom, ki se rabi zoper

plesnjav in obenem zoper peronosporo : s takozvanim „Vivite“. Uspeha se pa s tem sredstvom ni doseglo. Posebno močno je napadla peronospora one trte, katerih se ni po toči takoj poškopilo. Tu pa tam se je polotila peronospora grozdov, ko so bili še v cvetju, pozneje pa tudi mladih grozdkov in še kasneje popolnoma razvitih jagod („usnjate jagode“).

Tam kjer so posamezni poskuševalci grozdje prepozno žveplali, napadla je avgusta meseca trte, pozneje pa grozdje posebno plesnjav, dasiravno ne posebno močno.

V červinjanskem in tržiškem sodnem okraju je bilo listje v drugi polovici avgusta pri črnih trtah ožgano ali o s m o j e n o.

Razen tega napadla je trte tu in tam takozvana „bela plesnjav“ („White rot“) in sicer one, ki niso bile udarjene ter one, ki so bile razbite po toči.

Izmed živalskih škodljivcev se je polotil trt skoro povsod takozvani „g r o z d n i m o l j“, ki je napravil večjo škodo le v nekaterih krajih. Njegov drugi rod ali takozvani „kiseljak“ je pokvaril mnogo grozdja, vsled česar je grozdje pozneje v marsikaterih krajih močno gnilo.

Kako so uplivalo vse tu navedene okolnosti na izid in uspeh poskusov, ni močno dognati. Važno je pa in treba je poudarjati, da postanejo vsled tega lahko vsi ti poskusi nekako iluzorični. Iz soglasja rezultatov, o katerih čim prej spregovorimo, da se vendar sklepati, da so prejšnji faktorji povsod enako in v enaki meri delovali, bodisi na poskusnih, bodisi na kontrolnih parcelah ter da se smatra te rezultate prav lahko kot zanesljive. (Nadaljevanje sledi.)

GOSPODARSKE DROBTINICE.

Ako se racam jajca sproti pobira iz gnezda, nesejo potem naprej do julija in celo avgusta. Ker race jajc rade ne vale, zato se podloži račja jajca rajše pod kure ali pa pure.

Ponarejeni otrobi. Med pšenične in ržene otrobe se meša šestokrat ovsene, riževe in sirkove otrobe, semtertje tudi semlete lu-

ščine podzemeljskih oreškov, ki nimajo skoraj nikake redilne vrednosti. Kdor kupuje večje množine otrobov, pogodi naj se za pristne pšenične in ržene otrobe in da naj jih preiskati kmet.-kemičnemu poskuševališču v Gorici, kakor hitro jih je prejel. S tem da potrosi par kronic, obvaruje se drugod precejšnje škode in prepreči, da ne bo njegova živina žrla žaganja mesto otrobov.

Časopis za rejo kuncev. Na Moravskem izhaja poseben časopis, kako se ima rediti kunce, pisan v češčini. List izhaja že II. leto in vsaka številka obsega 16 strani. Na leto izide 12 števil in naročnina znaša za celo leto 2 K 40 vin. Na zahtevo pošlje se list na ogled. Naroča se pod naslovom „Redakce, administrace expedice „Mor. Kralikáře“ v Honětichich u Zdunek. Morava“. List je zelo zanimiv, kar se tiče te panoge kmetijstva, zato ga to lo priporočamo vsem onim, ki razumejo češčino.

Ledenica mora imeti vselej dvojne stene t. j. vsaka stena mora biti napravljena iz dveh sten, a med obema mora biti praznega prostora 60 cm. Prazen prostor, ki nastane pri zidanju obeh sten, se mora izpolniti s plevami, rezanico in slame ali pa z žagovino. Žagovina je boljša od rezanice, ker se jo laže dobro stepta nego drugo. Ako je šota ali lesni pepel pri rokah, je najboljša, če se vzame enega teh dveh, ker sta najsposobnejša za to. Glavna stvar pri materijalu, ki se ga deva med dvojnate stene ledenice, je, da je isti suh in da se ga lahko močno stlači.

Vlečljivo vino. Ako se vino ni učistilo in tiho teče kakor olje, naj se ga takoj pretoči v drug čist in močno z žveplom zakajen sod. Ko se pretaka, naj se ga pred zlivanjem v sod pusti, da teče iz soda po pipi na kako gostejše rešeto ali pa naj se ga, ko je brentač poln, preliva iz enega brentača v drugi, da se nekako raztrže in speni. Če le mogoče, naj se mu doda tudi 3 5 gramov tanina na vsak hektoliter.

Kardon ali španska artičoka, tudi kardij imenovan, je sočivje, čigar listna rebra se rabijo v kuhinji. Listni peclji pa so preveč grenki, da pa zgube grenkobo, mora se jih pred uporabo vbeliti, da zgube svojo grenkobo. V ta namen se jih pozno jeseni ali na mestu, kjer rasto, poveže z beko skupaj, obda nekoliko s slamo in obsuje precej na visoko z zemljo ali pa se jih izkoplje in v kleti obsuje. Posamezna zrna se posadi na oddaljenost 1 m v kvadratu. Izgoji se pa lahko tudi sajenice v gredicah, ker dajo take krepkejše rastline

do jeseni in se jih pozneje presadi na stalno mesto. Kardon ljubi globoko, ilovnato, gnojno in vlažno zemljo.

Kako se pokonča njivske polže? Nekateri priporočajo naj se polje, na katerem se je pojavilo mnogo polžev, večkrat potrosi s sveže gašenim apnom ali še bolje s prahom živega apna. Za vsak hektar se potrebuje 6—8 l apnena praša. Apneni praša se mora potrositi na vse zgodaj zjutraj, vsekako pa pred 8. uro in ponovi naj se trošenje vsakih 20—30 minut. Delavci, ki ta praša raztrošajo, morajo stopati v smeri, v katero piha veter. Da bi jim praša živega apna ne škodoval, je najbolje, da si namažejo poprej trepalnice in obrvi z navadnim oljem. Ko končajo trositi, naj si, preden se umijejo z vodo, namažejo roke in obraz poprej z oljem.

Ako je mnogo majhnih polžev s hišami na vrtu, je najbolje, da si vsak nabavi male račice takoj spomladi, ko se polži prikažejo. Te živalice polže jako pridno zasledujejo, jih veliko požro, tako da jim zadošča le malo koruzne, z vodo zamešane moke opoldne in nekoliko zvečer. Če so polži zlezli na kolce ali drugo visoko semensko sočivje, naj se jih osmuka na tla. Pitne vode pa morajo imeti te race vedno dovolj na razpolago. Z malimi stroški se lahko zredi precej rac, ki postanejo tudi debele in meso takih rac je tudi jako okusno. Kadar se polotijo razne zelenjave, naj se jih odstrani z vrta, ker drugače napravijo lahko veliko škodo na mehki zelenjavi.

Nekatere vrste hrušk ne uspevajo, ako se jih cepi na kutino. Ker bi pa marsikdo zelo rad izgojil tudi iz takih vrst piramide ali kordone, zato naj jih, ker slabo poganjajo, pocepi na hruškov divjak. Vrste hrušk, katere na kutini ne uspevajo, so: Clairgoi, Marija Luisa, Spomin na kongres, Žlahtna krasana, Napoleonova maslenka in Viljemova kristnica.

Kobilice na Krasu. Ker se je lansko leto jako malo storilo glede pokončevanja kobilic in ker je bilo lansko leto vreme ves čas jako ugodno za razmnoževanje istih, zato so položile v jeseni zalege na milijone. Do danes ni pomagala narava uničiti lanske zalege in iz iste izvalivših se kobilic, zato se nahajajo letos na Krasu, v še večji množini nego lansko leto in bati se je, ako narava sama ne poseže v kratkem vmes, da napravijo letos po okuženih krajih velikansko škodo. Ne zanašajte se toraj, dragi Kraševci, na naravo, da pokonča izvaljene kobilice, ampak ganite se tudi sami. Ako vi golazni ne pokončate, ugonobi vas ona materijalno!!!

Štev. II — 6/35 — 09

Razglas.

C. kr. ministerstvo za deželno bran je odredilo nakup okoli 15 (petnajst) plemenskih kobil v Primorju, koje naj se takoj prepuste dotičnim prodajalcem v zasebno rabo.

V to svrhu bode v **četrtak 29. aprila 1909 v Gradiški sejem plemenskih kobil** na katerem bode uradovala naborna komisija c. kr. deželne brambe.

Samo kobile z nastopnimi lastnostmi se bodo vpoštevale za nakup.

Kobile morajo biti v starosti $3\frac{1}{2}$ do 7 let. Kobile, ki so se pridno ožrebile, se morejo izjemoma nakupiti tudi do starosti 10 let.

Najmanjša velikost kobil mora znašati 160 cm. Samo če so prav plemenitega plemena, se more ista znižati do 158 cm.

Živali morajo biti čvrste rasti, trdne podstave in pravih razsežnih korakov.

Morajo biti zarod žrebcev iztočne krvi ali lipičanske pasme ter dati upati, da se iz njih porode vojaški konji za ježo.

Ponudniki kobil, h katerim se samo ob sebi umevno ne prištevajo kupčevalci, morajo prinesiti s seboj na sejem:

a) občinskouradna potrdila, ki morajo vsebovati izkaz o velikosti astnega števila plemenskih kobil in žrebet, dalje v tem, da posedujeje ponudniki kobil dovolj hlevov, krme, paše in tekališč, da morejo izrežati istočasno vsaj tri žrebeta in da naposled njih plemenski obrat od kake nastopno označenih spuščalnih postaj ni več oddaljen nego 15-kilometrov: *Gorica, Gradiška, Červinjan in Tržič (Monfalcone)*

b) Izkaže o zavodu ponujenih kobil in

c) ako so se zadnje že ožrebile, oziroma ako bi bile žrebne (breje), tudi dotične izkaze o rojstvu žrebet oziroma pripustilnice.

Dodatne (poznejše) predložbe takih listin nikakor ne prepusti naborni predsednik.

Prednost imajo ob drugače jednaki kakovosti uplemenjene n. tudi tiste kobile, ki so se kakor dokazano, že ožrebile.

Kot nakupna cena določa se remontna cena 700 kron. Za prav dobre in izvrstne konje se morejo po kakovosti in upoštevši druge razmere plačati iz sredstev c. kr. ministerstva za poljedelstvo nagrade (premijske) poprečno 100 kron za vsakega konja.

Plemenske kobile, ki jih je pustiti pri prodajalcih, se, ako so sposobne in potem če je zahtevana kupna cena primerna, nabavijo pri rejcih, ki imajo več nego *deu* kobil za pleme, le tedaj, ako izdajo rejci izjavo nastopne vsebine:

Jaz . . . . . se zavezujem dotlej, dokler se od mene kupljen . . . konj . . . . . kot državni . . . plemenski . . . . . kobil . . . nahaja . . . v moji zasebni rabi, priveriti vsako leto v spomladi in v jeseni na kup remontni naborni komisiji deželne brambe v kraju in ob času, kakor ju pravočasno poprej naznani uprava deželne brambe, . . . repov iz mojega plemenskega obrata izhajajočih in v moji lasti nahajajočih se konj, ki so popolnoma sposobni za nabor in dovršili četrto leto starosti.

Nadalje se zavezujem, da dokler traja gori določeni čas, ne zmanjšam bistveno obsega svojega konjerejskega obrata, in da sploh tudi ne spremenim plemenske smeri istega.

Jemljem s tem na znanje, da ima uprava deželne brambe, brez prikrajšbe uveljavljanja svojih pravic, ki nastanejo iz te izjave, namen izključiti me od vsake nadaljne predaje državnih plemenskih kobil v zasebno rabo, ako bi jaz ne spolnil v isti prevzetih dolžnostij.“

Izmero konjskega materijala, ki naj ga rejci svoječasno predstavijo remontni nakupni komisiji določi v prejomenjeni izjavi po številkah predsednik na sejmju uradujoče komisije.

Kot načelo za to previdnosti predsednika prepuščeno določbo bodi istemu, da mora biti število za nabor sposobnega konjskega materijala, ki ga je priveriti, k vsej plemenski produkciji v istem razmerju, v katerem se nahajajo erarne plemenske kobile k vsemu številu kobil s plemenskimi kobilami vred.

Od rejcev, ki posedujejo samo dve ali samo jedno kobilo za pleme, se predmetna izjava ne bode zahtevala.

To se vsled ukaza c. kr. ministerstva za deželno brambo z dne 15. februarja t. l. štev. 312—XVI daja na obče znanje.

Trst, dne 30. marca 1909.

Za c. kr. namestnika:

Schaffgotsch s. r.

Jajca za valjenje

zajamčeno oplodenje, 90odstot. najboljših čisto-krvnih plemen, ki so vzgojena na prostem v velikih posestvih; črne in bele minorke Plymouth R., Hamburške zlatop. takozvane orjaške fazanke, bele in jerebičaste talijanke, Faverolles; po 40 vin.

Srebrnkaste, bele vijandote, črne, velike ameriške minorke z rožnatim grebenom (novost), bele talijanke z rožnatim grebenom (novost), jerebičaste talijanke z rožnatim grebenom (novost), bele minorke z rožnatim grebenom (novost), bele Orpingtoni, svetle Brama, Plymouth R. z rožnatim grebenom (novost) po 50 vin.; velike bele pekinške race po 60 vin.; kokoši bisernice sreb. viš. po 40 vin.

Trgovina s perotnino (Geflügelhof) Smržica, Moravsko.

Sposobni posredovalci za prodajo kmetijskih strojev se sprejmejo.

Ponudbe le zanesljivih oseb naj se pošljejo pod „P. M. št. 3697 na g. Rudolf Mose, Dunaj Seilerstätte 2“.

50 akacijevih, starih, debelih, rav-
nih in do 10 m dolgih **debel** porab-
nih bodisi za posodo (sode) za ko-
lesarsko rabo, stebre itd. priporoča
kupcem po zmerni ceni

Ivan Pečenko Franekov
v Brjah.

Jajca za valjenje od pripoznano najboljših jajčaric belih »Italijank« ter velikih belih »Kohinkina« razpošilja ducat po 4 K Fr. Leban, učitelj na Trnovem pri Gorici.

Originalne francoske priprave svetovne trgovine so najboljše in dobro znane vsem vinogradnikom.

Posebno se priporočajo: škropilnica „Eclair“ proti peronospori; — žveplalnik „Torpille“ proti grozdni plesnobi; vbrizgalnica „Excelesior“ proti trtni uši; acetilenska svetilka „Medusa“ proti kisetjaku. Kot nadomestilo navadni rastopini modre galice in vapna je rastopina „Eclair-Termorel“, si se takoj na-

pravi je pripravna, jako vspešna, se prime lista itd. itd. Na domestni deli za vse priprave.

Ceniki in vspis prosto poštnine in brezplačno ako se zahteva pri edinem zastopniku za Avstrijsko-Ogersko

T. Doswald, Trst Piazza Lipsia št. 6.

Lastna delavnica za tapacirano
pohištvo

Denar prihrani

kdor kupi izdelovljeno pohištvo pri

ANTON BREŠČAR

Gorica, Gosposka ulica št. 14

Via Signori lastna hiša

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero **pohištva vseh slogov**, za vsaki stan, priprostega in najfinerega izdelka. Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, žime in platno.

Gene brez konkurence. — Daje se tudi na obroke

Železna orala, koja potrebujejo le polovico vlačne moči od navadnih, lahko vodljive, pripoznane od prvih naših kmetovalcev za najbolje, se dobivajo v moji zalogi tukaj. Njih uzorec, kakor tudi uzorec mojih škropilnic proti peronospori se dobi v zalogi kmet. društva v Gorici. Uljudno se priporočam za odjemanje. **ZIVIC** i **DRI. Trst, Trgovinska ulica št. 2.**

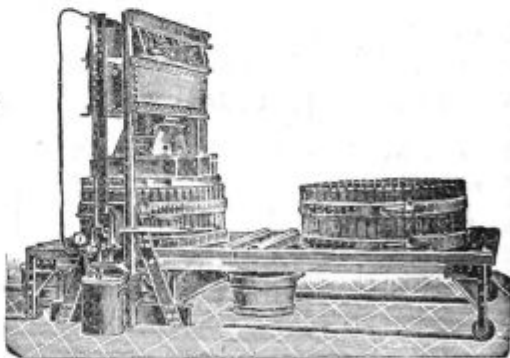
Peter Cotič čevljarik mojster v Gorici Raštel št. 32 in Gosposka ulica št. 1. Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti dostavljajo.

za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo da se sok popolnoma iztisnebolj ko pri vseh drugih stiskalnicah. Hidravliške brizgalnice „Syphonia“ so najboljše. Delujejo same. — Posode za grozdje, sadje, plugi za vinarstvo, sušilnice za sadje, ročne stiskalnice za seno, mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarških strojev na Dunaju,
II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer še nismo zastopani.

„Krojaška zadruga“

Gorica

P. n.

Že lansko leto smo slavnemu občinstvu naznanili, da smo prevzeli vsled vedno bolj naraščajočega prometa obširne prostore v Gosposki ulici 6. Letos smo te prostore primerno uredili tako, da nam ti prostori sedaj omogočajo imeti mnogo večjo in lepšo zalogo blaga.

Dejstvo, da pri nas promet od dne do dne bolj raste, nam omogoča, da so cene pri nas čudovito nizke.

Vabim vse p. n. odjemalce najspoštljivejše v našo trgovino. Prepričali se bodo, da je naša trvdka prva ne le po kakovosti blaga, ampak da smo tudi neprekosljivi, kar se tiče dobrega ukusa.

Zagotavljam Vas točne in solidne postrežbe in nizkih cen. Zato prosim, da si ogledate našo trgovino in zalogo.

Z odličnim spoštovanjem udani

Teodor Hribar.

Prosiva zahtevati listke!!

Največja trgovina z železjem **Konjedic & Zajec v Gorici**

pred nadškofijo št. 11.

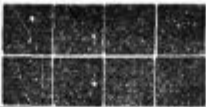
Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečlj, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev v Gorici. Pocin-kana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je vkupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva z ahtevati listke!!

Sodba se glasi!

Da si od zdaj naprej nabavi vsak za se, kakor
za svojo rodbino

obleko, pokrivalo,
perilo, čevlje pri znani tvrdki

J. MEDVED, Gorica

Corso G. Verdi 38.
